

Jaarrekening **2016**

Stichting GGZ Friesland

INHOUDSOPGAVE

Pagina

5.1 Jaarrekening 2016

5.1.1	Balans per 31 december 2016	2
5.1.2	Resultatenrekening over 2016	3
5.1.3	Kasstroomoverzicht over 2016	4
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	5
5.1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2016	13
5.1.7	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	20
5.1.8	Mutatieoverzicht financiële vaste activa	20
5.1.9	Overzicht langlopende schulden ultimo 2016	21
5.1.10	Gesegmenteerde resultatenrekening over 2016	22
5.1.10	Toelichting op de resultatenrekening over 2016	26

5.2 Overige gegevens

5.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	34
5.2.2	Nevenvestigingen	34
5.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	34

5.1 JAARREKENING

5.1 JAARREKENING

5.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2016 (na resultaatbestemming)

		2016	2015
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	58.985.298	60.073.357
Financiële vaste activa	2	687.905	716.261
Totaal vaste activa		59.673.203	60.789.618
Vlottende activa			
Voorraden			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	3	788.203	907.470
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	4	553.679	-
Debiteuren en overige vorderingen	5	23.629.994	25.470.398
Liquide middelen	6	13.421.621	529.526
Totaal vlottende activa		38.393.497	26.907.394
Totaal activa		<u>98.066.701</u>	<u>87.697.013</u>
	Ref.	31-dec-16	31-dec-15
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen	7		
Bestemmingsfondsen		12.875.378	11.827.930
Algemene en overige reserves		1.704.825	882.948
Totaal eigen vermogen		14.580.203	12.710.878
Voorzieningen	8	8.971.061	7.984.310
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	9	36.435.795	38.324.492
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)	10		
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot		-	1.345.331
Overige kortlopende schulden		38.079.641	27.332.002
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		38.079.641	28.677.333
Totaal passiva		<u>98.066.701</u>	<u>87.697.013</u>

5.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2016

		2016	2015
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	13	114.537.463	119.587.227
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	14	3.281.020	4.231.503
Overige bedrijfsopbrengsten	15	6.177.310	3.797.828
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>123.995.793</u>	<u>127.616.558</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	16	90.183.531	88.992.673
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	17	5.704.474	5.958.547
Overige bedrijfskosten	18	24.488.127	29.018.104
Som der bedrijfslasten		<u>120.376.132</u>	<u>123.969.324</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		3.619.661	3.647.235
Financiële baten en lasten	19	-1.750.336	-1.807.200
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>1.869.325</u></u>	<u><u>1.840.035</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2016</u>	<u>2015</u>
		€	€
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserve ZVW en WLZ		1.134.269	1.226.441
Bestemmingsreserve consultatiegelden		-86.821	-50.530
Algemene / overige reserves		821.877	664.124
Totaal resultaatbestemming		<u><u>1.869.325</u></u>	<u><u>1.840.035</u></u>

5.1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2016

		Ref.	2016		2015	
			€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten						
Bedrijfsresultaat	5.1.2			3.619.661		3.647.235
Aanpassingen voor:						
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	17	5.693.718			5.958.547	
- mutaties voorzieningen	8	986.751			-9.219.723	
- boekresultaten afstoting vaste activa	18	-1.052.996			-	
				<u>5.627.473</u>		<u>-3.261.176</u>
Veranderingen in werkkapitaal:						
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	3	119.267			1.151.660	
- vorderingen	5	1.840.404			-2.312.142	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	4	8.191.890			2.643.874	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken, behoudens rekening courant-krediet)	10	656.737			5.531.992	
				<u>10.808.298</u>		<u>7.015.384</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties				<u>20.055.432</u>		<u>7.401.443</u>
Ontvangen interest	19	-			17.447	
Betaalde interest	19	-1.456.075			-1.824.647	
				<u>-1.456.075</u>		<u>-1.807.200</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten				<u>18.599.357</u>		<u>5.594.243</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten						
Investerings materiële vaste activa	5.1.7	-5.610.502			-3.623.301	
Desinvesterings materiële vaste activa	5.1.7	2.071.404			272.064	
				<u>-3.539.098</u>		<u>-3.351.236</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten				<u>-3.539.098</u>		<u>-3.351.236</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten						
Correctie financial lease		-679.741			-357.612	
Nieuw opgenomen leningen	12	260.716				
Aflossing langlopende schulden	5.1.9	<u>-1.749.139</u>			<u>-1.749.139</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten				<u>-2.168.164</u>		<u>-2.106.751</u>
Mutatie geldmiddelen				<u>12.892.095</u>		<u>136.256</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari	6			529.526		393.270
Stand geldmiddelen per 31 december	6			<u>13.421.621</u>		<u>529.526</u>
Mutatie geldmiddelen				<u>12.892.095</u>		<u>136.256</u>

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Algemeen

GGZ Friesland is statutair (en feitelijk) gevestigd te Leeuwarden, op het adres Sixmastraat 2, en is geregistreerd onder KvK-nummer 41005202

De activiteiten van GGZ Friesland bestaan voornamelijk uit het verlenen van geestelijke gezondheidszorg aan mensen met psychiatrische stoornissen of ernstige psychische problemen.

De datum van opmaken van de jaarrekening is 22 mei 2017.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2016, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2016.

Groepsverhoudingen

In 2013 zijn Stichting GGZ Friesland en Stichting Hege Wier gefuseerd. In 2008 is Mind Up B.V. te Leeuwarden opgericht onder stichting GGZ Friesland, waarvan Stichting GGZ Friesland 100% eigenaar is en volledige zeggenschap heeft, in 2015 heeft er een naamswijziging plaatsgevonden en is MindUp B.V. gewijzigd in GGZ Collectief B.V.

Op basis van artikel BW 2:407 lid 1 is op basis van de te verwaarlozen betekenis op het geheel, de consolidatie van GGZ Collectief B.V. buiten de consolidatie gelaten. Waardoor er alleen een enkelvoudige jaarrekening opgesteld hoeft te worden.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ655, titel 9 BW en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van GGZ Friesland.

Ontwikkelingen liquiditeit en financiering

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

GGZ Friesland heeft voor de financiering van haar activiteiten een faciliteit afgesloten bij de BNG. In de financieringsovereenkomst zijn een tweetal voorwaarden opgenomen zijnde een DSCR van 1,4% en een solvabiliteit van minimaal 11%. GGZ Friesland voldoet ultimo 2016 aan beide voorwaarden.

GGZ Friesland heeft over het verslagjaar een positief resultaat gerealiseerd van € 1,87 miljoen. Het resultaat 2016 en de voorlopige financiële uitkomsten van 2017 bevestigen dat de baten en lasten met elkaar in evenwicht zijn. Dit laat onverlet dat sprake is van bijzonderheden in de verantwoording van de omzet in 2016 die van invloed kan zijn op de mate van financiële continuïteit van GGZ Friesland wat hierna nader is toegelicht.

De liquiditeitspositie van GGZ Friesland wordt nauwgezet gemonitord. De liquiditeitspositie is in 2016 verbeterd waardoor het mogelijk was om conform gemaakte afspraken de kredietfaciliteit bij de BNG per 1 juli 2016 met € 2 miljoen te verlagen; alsdan bedraagt de kredietfaciliteit bij de BNG € 16 miljoen.

De totale verantwoorde omzet kent een aantal bijzonderheden. Binnen de GGZ-sector heeft de dynamiek in het zorglandschap samen met de wetswijzigingen en interpretatie daarvan de afgelopen jaren tot veel onduidelijkheden geleid. Dat heeft voor nagenoeg alle GGZ-aanbieders geresulteerd in een administratieve lastenverzwaring. De GGZ-aanbieders dienen aan de hand van het Plan van Aanpak in een zelfonderzoek vast te stellen dat de door hen ingediende declaraties rechtmatig zijn.

Aan de hand van het zelfonderzoek is vastgesteld dat het geïdentificeerde risico ruimschoots past binnen de ingeschatte overproductie en de verlaging van het onderhanden werk van 2016. GGZ Friesland stelt zich dan ook op het standpunt dat als de bevindingen zouden moeten leiden tot een verrekening van de al gefactureerde DBC's eerst correcties zullen plaatsvinden ten laste van de overproductie. In de liquiditeitsprognose 2017 is rekening gehouden met een eventuele terugbetaling van de gerealiseerde en gedeclareerde overproductie.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verbonden rechtspersonen

De stichting heeft geen verbonden stichtingen en vennootschappen die niet in de consolidatie betrokken zijn.

Synaeda

GGZ Friesland is voornemens SPMC B.V., SPMC Management B.V. en SPMC B.V. op termijn over te nemen via een vendor loan. Om die overname te realiseren is de zeggenschap over de aandelen (van SPMC B.V.) ondergebracht bij de Stichting Administratiekantoor SPMC. Na aflossing van voornoemde vendor loan zullen de aandelen gedecertificeerd worden en overgedragen worden aan Stichting GGZ Friesland. De zeggenschap van de bestuurders van Stichting GGZ Friesland is tot de genoemde lening volledig is afgelost, beperkt. Voor een aantal belangrijke strategische besluiten is evenwel de instemming van de 2 bestuurders van GGZ Friesland noodzakelijk.

Onderdeel van de transactie is de inbreng door GGZ Friesland van een deel van haar activiteiten in SPMC B.V. Daarbij is sprake van overgang van onderneming. Dit heeft tot gevolg dat de medewerkers in dienst komen bij een van de dochterondernemingen van SPMC B.V.

Onzekerheden omzetverantwoording 2014, 2015 en 2016 ten gevolge van sectorontwikkelingen 2008 - 2016

Bij het bepalen van de DBC-omzet voor schadelastjaren 2013 - 2015 heeft GGZ Friesland de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals onderstaand opgenomen:

Met ingang van 2013 is voor de curatieve geestelijke gezondheidszorg (cGGZ) prestatiebekostiging ingevoerd op basis van de DBC-systematiek. In de periode 2008 tot en met 2012 is reeds gebruik gemaakt van de DBC systematiek voor de incasso van het budget, maar vanaf 2013 zijn de DBC's ook bepalend voor de omzet in de jaarrekening.

In navolging op het Onderzoek controles cGGZ 2013 is het Controleplan Zelfonderzoek cGGZ 2014 door zorgverzekeraars in samenwerking met Zorgverzekeraars Nederland (hierna ZN), GGZ Nederland met vertegenwoordiging van GGZ-aanbieders tot stand gekomen. De essentie van het Zelfonderzoek cGGZ 2014 blijft gelijk aan het Onderzoek controles cGGZ 2013, zijnde een zelfonderzoek uitgevoerd door de GGZ-aanbieder gevolgd door een review van een zorgverzekeraar. De basis voor het zelfonderzoek betreft een overzicht met recht- en doelmatigheidscontroles betrekking hebbend op schadejaar 2014. GGZ-aanbieders controleren zelf de recht- en doelmatigheid van geopende declaraties Zvw in 2014, op basis van vooraf vastgestelde controlepunten en normen. De zorgverzekeraar beoordeelt de uitgevoerde werkzaamheden door de GGZ-aanbieder en trekt een eindconclusie aangaande het uitgevoerde zelfonderzoek door de GGZ-aanbieder. Net zoals in 2013 is deelname aan het Zelfonderzoek cGGZ 2014 vrijwillig, wel zijn er voorwaarden aan deelname gesteld.

In het proces van de totstandkoming zijn de controlepunten (49 in totaal), de onderzoeksmethodiek, het controleplan, de Functioneel Ontwerpen inclusief het normenkader en het Rapportageformat intensief afgestemd tussen GGZ Nederland, GGZ-aanbieders, ZN en zorgverzekeraars.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voor het schadelastjaar 2014 heeft GGZ Friesland het zelfonderzoek 2014 uitgevoerd. Inmiddels heeft GGZ Friesland overeenstemming bereikt met de zorgverzekeraar over de uitkomsten van het onderzoek. Voor 2015 heeft GGZ Friesland besloten om ook de Controlepunten ZN 2014 te volgen. Op het moment van het opstellen van de jaarrekening 2016 zijn de controle punten ZN 2015 nog niet bekend.

Het voortschrijdend inzicht inzake gepast gebruik (of liever: stand van wetenschap en praktijk, en de cliënt is redelijkerwijs aangewezen op de zorg) blijft derhalve een punt van aandacht in de omzetverantwoording over schadelastjaar 2013 - 2016)

GGZ Friesland heeft naar beste weten de zorg verleend en verantwoord, maar kan niet uitsluiten dat hieruit nog aanpassingen voortvloeien. Omdat de omvang niet is in te schatten is hiermee geen rekening gehouden in de jaarrekening 2016.

Bij de omzetverantwoording is sprake van schattingsposten ten aanzien van ondermeer de toerekening aan boekjaren van uit de schadelastprognoses verwachte overproductie per verzekeraar per contractdeel (bGGZ en sGGZ) en de waardering van onderhanden projecten.

De raad van bestuur heeft de Zvw-omzet en daarbij behorende balansposten naar beste weten bepaald en daarbij rekening gehouden met belangrijke schattingsfactoren en bijzonderheden die landelijk een rol spelen en ook bij GGZ Friesland van toepassing zijn.

Hierna wordt de relevantie ervan voor de jaarrekening 2016 van GGZ Friesland toegelicht:

Zelfonderzoek schadejaar 2013

GGZ Friesland heeft het zelfonderzoek inzake schadejaar 2013 zoals beschreven in het Plan van aanpak GGZ en de controlepunten ZN uitgevoerd. De controle is afgerond en inmiddels is er gestart met de verrekeningen van de schadelast.

Zelfonderzoek schadejaar 2014

Voor de schadelastjaren 2014 heeft GGZ Friesland het zelfonderzoek 2014 uitgevoerd. Inmiddels heeft GGZ Friesland overeenstemming bereikt met de zorgverzekeraar over de uitkomsten van het onderzoek.

Zelfonderzoek schadejaar 2015

In navolging van de vorige jaarrekeningen heeft GGZ Friesland, in het kader van het voortgezette zelfonderzoek, opnieuw een impactanalyse uitgevoerd op basis van voornoemde plan van aanpak GGZ en het controleplan ZN. De ontstane risico's zijn in kaart gebracht en kunnen geheel teniet worden gedaan door overproductie van het schadelastjaar 2015 alsmede het verlagen van het onderhanden werk 2015. Het zelfonderzoek 2015 is nog niet uitgevoerd. Inschatting van de verwachte start van het zelfonderzoek is juni 2017.

Zelfonderzoek schadejaar 2016

In navolging van de vorige jaarrekeningen heeft GGZ Friesland, in het kader van het voortgezette zelfonderzoek, opnieuw een impactanalyse uitgevoerd op basis van voornoemde plan van aanpak GGZ en het controleplan ZN. De ontstane risico's zijn in kaart gebracht en kunnen gedeeltelijk teniet worden gedaan door overproductie van het schadelastjaar 2016 alsmede het verlagen van het onderhanden werk 2016. Het rest risico is voorzien.

Toelichting op de onzekerheden en de wijze waarop hiermee is omgegaan door GGZ Friesland

De waardering van het Onderhanden werk DBC in relatie tot contractafspraken, in de registratie en waardering.

Voor de (grondslag van de) waardering van het onderhanden werk per 31 december 2016 verwijzen wij naar de toelichting op de post onderhanden werk en de waarderingsgrondslagen terzake. Wij attenderen op de bijzonderheid dat een inschatting gemaakt moest worden van de vraag of sprake is van een verlieslatend contract, waarbij ook de onzekerheden genoemd in deze toelichting een rol spelen. De inschatting of sprake is van een verlieslatend contract is als volgt gemaakt. Van de afgesloten contracten met verzekeraars en zorgkantoren 2016, is de verwachting dat de onvermijdbare kosten om aan de contractuele verplichtingen te voldoen de verwachte voordelen uit de overeenkomst niet zullen overtreffen. Het onderhanden werk is onderdeel van de prognosemodellering van GGZ Friesland.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Het bedrag dat voortvloeit uit de overgangsregeling NHC, zoals opgenomen in de omzet 2016 zal door de NZa voor 1 juni 2017 worden goedgekeurd.

GGZ Friesland heeft de berekening van de vergoeding uit hoofde van deze regeling gemaakt in lijn met de beleidsregels en nadere aanwijzingen terzake en gaat uit van definitieve vaststelling en verrekening van de huidige opgenomen positie. De wijze van berekening van deze (en dergelijke) nacalculatie-posten kent een bestendige gedragslijn. Waar van toepassing is rekening gehouden met de effecten van overproductie.

Afsluitend

De onzekerheden bij de hiervoor genoemde factoren versterken elkaar. De in deze jaarrekening 2016 uitgewerkte en onderbouwde schattingen kunnen derhalve in de realisatie afwijken. De uiteindelijke uitkomsten zullen blijken uit de eindafrekeningen met de zorgverzekeraars en kunnen materieel afwijken van de in deze jaarrekening opgenomen bedragen gebaseerd op de beste schatting. De afwijkende bedragen worden grotendeels gecompenseerd door de beschikbare overproductie.

Activa en passiva

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op basis van de wettelijke regelgeving NZA.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op terreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

Terreinen	0%
Bedrijfsgebouwen	2%
Machines en Installaties	5%
Andere bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	5%
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering	5%
Verbouwingen en instandhoudingen	10%

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening. De leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden opgenomen tegen kostprijs, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten (punt 11 in de toelichting op de balans).

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige nettokasstroom die het actief naar verwachting zal genereren. GGZ Friesland werkt aan een duurzaam financieel gezonde organisatie. De begroting van 2017 wijst uit dat er sprake is van een begrotingsoverschot. Het financieel beleid van GGZ Friesland is erop gericht om in de komende jaren een positief resultaat te behalen, zodat in 2019 een meer dan aanvaardbaar weerstandsvermogen is bereikt. Gegeven het uitgangspunt dat GGZ Friesland duurzaam succesvol actief blijft in de geestelijke gezondheidszorg is nagegaan of de bedrijfswaarde van de vaste activa als duurzaam productiemiddel van GGZ Friesland voldoende in evenwicht is met de boekwaarde op de balans. De uitkomsten hiervan zijn positief en derhalve hoeft GGZ Friesland geen impairment uit te voeren.

Disconteringsvoet bedrijfswaarde berekening

De onderbouwing van disconteringsvoet moet elk jaar opnieuw worden beoordeeld. Voor de disconteringsvoet bij de bedrijfswaardeberekening en bij de langlopende voorzieningen worden afwijkende percentages gehanteerd. De disconteringsvoet voor de bedrijfswaardeberekening is voor 2016 op 5,4 % berekend, beoordeeld en vastgesteld.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten en afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door de instelling gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening. Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract. Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen voor de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. De omvang van de voorziening dubieuze debiteuren is bepaald o.b.v. de statische methode exclusief de vorderingen op DBC's. Voor de reeds gefactureerde omzet WMO 2016 wordt voorzichtigheidshalve een voorziening gevormd van 0,5 % van de omzet 2016 (dynamische methode).

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. De rentemutatie van de contante waarde wordt als dotatie/onttrekking aan de voorziening verantwoord.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 1,38%.

Voorziening reorganisatie

De reorganisatievoorziening heeft betrekking op de kosten die samenhangen met de uitvoering van het programma "Alles voor de Klant en Klant en Klaar" waarmee in 2014 een aanvang is gemaakt en waar overeenstemming met OR en vakbonden is bereikt. De uitvoering van dit programma heeft grotendeels in 2015 plaatsgevonden en betreft in belangrijke mate een noodzakelijke reductie van het personeelsbestand en proceshervorming. De reorganisatievoorziening betreft ultimo 2016 een restbedrag voor de nog te verwachten kosten die voortvloeien uit voornoemde reorganisatie (herplaatsingstermijnen, opzegtermijnen en wachtgeld).

Voorziening LFB

De voorziening persoonlijk levensfase budget (PLB) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PLB-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de 55-jarige leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 1,38%.

Voorziening ORT

De voorziening ORT is gevormd in de verwachting dat er vanuit de lopende CAO onderhandelingen een akkoord tot stand zal komen inzake de afhandeling omtrent de structurele ORT uit de jaren 2011 t/m 2015. De ORT voorziening is berekend door in eerste instantie het percentage tussen de werkelijke betaalde ORT uren ten opzichte van de totale gewerkte uren per jaar te bepalen. Op basis van dit percentage is vervolgens het ORT recht over de opgenomen verlofuren berekend.

Langlopende en kortlopende schulden

De langlopende schulden en kortlopende schulden worden opgenomen tegen nominale waarde. De binnen een jaar vervallende aflossingen worden aangemerkt als kortlopende schulden en als zodanig in de balans onder "Kortlopende schulden" opgenomen.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.2 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

De pensioenregeling van de medewerkers is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Het ouderdomspensioen is een toegezegd-pensioenregeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. Indexatie van de pensioenrechten is afhankelijk van de financiële positie waarin het pensioenfonds zich bevindt. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord en, voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen. GGZ Friesland heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

Op 31 december 2023 moet de dekkingsgraad minimaal 127% zijn. Het pensioenfonds verwacht hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Volgens Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 271.3 moet GGZ Friesland een (pensioen)verplichting in de balans opnemen als er op de balansdatum een verplichting bestaat aan de pensioenuitvoerder en/of de werknemers (in rechte afdwingbare of feitelijk). Gezien het feit dat het pensioenreglement van Pensioenfonds Zorg en Welzijn in geen enkel opzicht voorziet in de mogelijkheid van afdwingbare bijstortingen of onttrekkingen aan het fonds heeft GGZ Friesland geen andere verplichting dan het jaarlijks voldoen van de premie.

Dekkingsgraad

In december 2016 is de dekkingsgraad: 90,1%.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten. Zodra er een redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden toegekend en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden, worden de baten in de exploitatie verantwoord. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Operational lease

Leaseovereenkomsten worden als financiële leaseovereenkomsten geclassificeerd, indien de economische voor- en nadelen verbonden aan het onderliggende actief in belangrijke mate voor rekening en risico van GGZ Friesland zijn. Alle overige leaseovereenkomsten worden geclassificeerd als operationele leaseovereenkomsten. Leasebetalingen uit hoofde van operationele lease-overeenkomsten worden lineair over de looptijd van de overeenkomsten ten laste van het resultaat verantwoord.

5.1.4.3 Grondslagen van segmentering

In de jaarrekening wordt overeenkomstig de Richtlijn Zorginstellingen een segmentatie van de resultatenrekening gemaakt in de volgende segmenten:

- ZVV
- WLZ
- WMO/jeugd
- Overige

Bij de verdeling van de resultatenrekening per operationeel segment is aangesloten op de activiteiten van het bedrijfsproces. De verdeling van de kosten over de te onderscheiden zorgsoorten is geschiedt naar rato van de gerealiseerde omzet.

5.1.4.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA	2016	2015
	€	€
1. Materiële vaste activa		
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Bedrijfsgebouwen en terreinen	41.337.393	40.916.952
Machines en installaties	4.682.087	5.274.975
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	6.474.893	7.187.711
Financial lease	6.490.925	6.693.719
Totaal materiële vaste activa	58.985.298	60.073.357
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	2016	2015
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	60.073.357	62.641.965
Bij: investeringen	5.624.392	3.651.679
Af: afschrijvingen	5.416.981	5.704.690
Af: afschrijvingen financial lease	276.737	243.457
Af: desinvesteringen	1.018.408	272.065
Boekwaarde per 31 december	58.985.298	60.073.357

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.7

Onder de materiële vaste activa is voor een totaalbedrag van € 6.490.925 aan vaste activa opgenomen waarvan de zorginstelling alleen het economisch eigendom heeft.

ACTIVA	2016	2015
	€	€
2. Financiële vaste activa		
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	1.876	934
Overige vorderingen	390.910	404.415
Disagio Waarborgfonds voor de Zorgsector	295.119	310.912
Totaal financiële vaste activa	687.905	716.261
<i>Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:</i>	2016	2015
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	716.261	754.965
Resultaat deelnemingen	-58	-55
Deelneming Synaeda	1.000	-
(Terugname) waardeverminderingen	-13.505	-22.856
Waardevermindering Disagio	-15.793	-15.793
Boekwaarde per 31 december	687.905	716.261

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.8.

Van de vorderingen op de financiële vaste activa heeft een totaalbedrag van € 13.505 een looptijd korter dan 1 jaar.

GGZ Collectief B.V. is in 2008 opgericht en is voor 100% in eigendom van stichting GGZ Friesland

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA	2016	2015
	€	€
3. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten		
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	25.729.085	30.418.659
Af: ontvangen voorschotten	-22.568.532	-25.318.904
Af: voorziening onderhanden werk	-2.700.000	-4.803.684
Bij: onderhanden projecten GBZ / zorgproducten	327.650	611.399
Totaal onderhanden werk	788.203	907.470

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-16
	€	€	€	€
DBC's/Zorgproducten	25.729.085	-2.700.000	-22.568.532	460.553
GBZ/Zorgproducten	327.650			327.650
Totaal (onderhanden werk)	26.056.735	-2.700.000	-22.568.532	788.203

Toelichting:

De onderhanden werk positie DBC's is bepaald conform regelgeving van de NZA.

ACTIVA

4. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / Wlz

	t/m 2014	2015	2016	totaal
	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	159.734	-1.505.065		-1.345.331
Financieringsverschil boekjaar			837.028	837.028
Correcties voorgaande jaren				-
Betalingen/ontvangsten	-159.734	1.221.716		1.061.982
Subtotaal mutatie boekjaar	-159.734	1.221.716	837.028	1.899.010
Saldo per 31 december	0	-283.349	837.028	553.679

Stadium van vaststelling (per erkenning):

c c a

a= interne berekening
b= overeenstemming met zorgverzekeraars
c= definitieve vaststelling NZa

Waarvan gepresenteerd als:

- vorderingen uit hoofde van financieringstekort
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot

2016	2015
€	€
837.028	159.734
283.349	1.505.065
553.679	-1.345.331

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	2016	2015
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	12.306.894	15.180.426
Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget	11.469.866	16.685.491
Totaal financieringsverschil	837.028	-1.505.065

Toelichting:

Daar waar noodzakelijk voor het beeld van de jaarrekening zijn de vergelijkende cijfers voor de post vordering en schulden uit hoofde van bekostiging aangepast.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA	2016	2015
	€	€
5. Debiteuren en overige vorderingen		
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Vorderingen op debiteuren	23.745.588	24.300.287
Voorziening dubieuze debiteuren	-485.917	-309.279
Vooruitbetaalde bedragen	99.260	29.099
Nog te ontvangen bedragen	191.648	916.073
Overige overlopende activa	79.414	534.218
Totaal debiteuren en overige vorderingen	23.629.994	25.470.398

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt € 485.917 (2015: € 309.279).
 In de debiteuren en overige vorderingen is begrepen een bedrag van € 136.100 met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.
 Ten behoeve van kortlopende schulden aan kredietinstellingen en langlopende schulden aan banken zijn geen vorderingen verpand.

6. Liquide middelen	2016	2015
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Bankrekeningen	13.414.207	515.885
Kassen	7.413	13.641
Totaal liquide middelen	13.421.621	529.526

Toelichting:

In de liquide middelen zijn geen deposito's begrepen. De overige liquide middelen zijn vrij beschikbaar.
 De bankrekeningen bestaan uit saldi van 13 bankrekeningen (2015: 8) bij de BNG, ING, Rabobank en ABN AMRO.
 De kassen bestaan uit 12 decentrale kassen (2015: 17 decentrale kassen).
 De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA	2016	2015
	€	€
7. Eigen vermogen		
<i>Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:</i>		
Bestemmingsfondsen	12.875.378	11.827.930
Algemene en overige reserves	1.704.825	882.948
Totaal eigen vermogen	14.580.203	12.710.878

Bestemmingsfondsen	Saldo per 1-jan-2016	Resultaat-bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2016
	€	€	€	€
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>				
Bestemmingsfondsen:				
ZvW en Wlz	11.741.109	1.134.269	-	12.875.378
Consultatiegelden	86.821	-86.821	-	-
Reserve aanvaardbare kosten:				
Totaal bestemmingsfondsen	11.827.930	1.047.448	-	12.875.378

Algemene en overige reserves	Saldo per 1-jan-2016	Resultaat-bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2016
	€	€	€	€
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>				
Algemene reserves	882.948	821.877	-	1.704.825
Totaal algemene reserve	882.948	821.877	-	1.704.825

Toelichting:

8. Voorzieningen	Saldo per 1-jan-2016	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2016
	€	€	€	€	€
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>					
Jubileumuitkeringen	1.676.893	158.685	-	-	1.835.578
Levensfase Budget	5.540.594	503.224	252.606	-	5.791.212
Reorganisatievoorziening	766.823	-	281.190	-	485.633
ORT	-	858.638	-	-	858.638
Totaal voorzieningen	7.984.310	1.520.547	533.796	-	8.971.061

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:	2016
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	7.255.486
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	1.715.575
hiervan > 5 jaar	1.320.924

Jubileumuitkeringen

De voorziening jubileumuitkeringen voorziet in de toekomstige uitkeringen bij jubilea van een 12,5 jarig-, 25 jarig- en 40 jarig dienstverband alsmede pensionering.

De hoogte van de voorziening is gebaseerd op de blijfkans (inclusief sterftkans) per medewerker.

De voorziening is vervolgens gewaardeerd tegen een contante waarde op basis van een disconteringsvoet van 1,38%

Levensfase budget

De voorziening is gevormd in verband met de opbouw van rechten uit hoofde van de regeling Persoonlijke Levensfase Budget uit de CAO en voorziet in de toekomstige uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. De voorziening is gewaardeerd tegen een contante waarde op basis van 1,38% disconteringsvoet.

De voorziening LFB bestaat uit een reguliere opbouw van € 5.434.461

en een specifiek overgangsrecht LFB van € 356.751

ORT

De voorziening ORT is gevormd in de wetenschap dat er vanuit de lopende CAO onderhandelingen een akkoord tot stand zal komen inzake de afhandeling omtrent de structurele ORT uit de jaren 2011 t/m 2015. De ORT voorziening is berekend door in eerste instantie het percentage tussen de werkelijke betaalde ORT uren ten opzichte van de totale gewerkte uren per jaar te bepalen. Op basis van dit percentage is vervolgens het ORT recht over de opgenomen verlofuren berekend.

Reorganisatie

De reorganisatievoorziening heeft betrekking op de kosten die samenhangen met de uitvoering van het programma's

"Alles voor de Klant" en "Klant en Klaar" waarmee in 2014 een aanvang is gemaakt en waar overeenstemming met OR en vakbonden is bereikt. De uitvoering van dit programma heeft grotendeels in 2015 plaatsgevonden en betreft in belangrijke mate een noodzakelijke reductie van het personeelsbestand en proceshervorming.

De reorganisatievoorziening betreft een restbedrag voor de nog te verwachten kosten die voortvloeien uit voornoemde reorganisatie (herplaatsingstermijnen, opzegtermijnen en wachtgeld).

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA	2016	2015
	€	€
9. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)		
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Schulden aan banken leningen -/- aflossing	30.424.381	32.173.520
Overige langlopende schuld	1.000	-
Lease verplichting MVA	6.010.414	6.150.972
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>36.435.795</u>	<u>38.324.492</u>
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	2016	2015
	€	€
Stand per 1 januari	40.073.631	42.180.382
Bij: nieuwe leningen	811.715	-
Af: aflossingen	1.749.139	1.749.139
Bij: lease verplichting rente	278.467	260.343
Af: lease verplichting huren	679.741	617.955
Bij: afstoot lease verplichting huren	-549.999	-
Stand per 31 december	<u>38.184.934</u>	<u>40.073.631</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	1.749.139	1.749.139
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>36.435.795</u>	<u>38.324.492</u>
<i>Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:</i>	2016	2015
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	1.749.139	1.749.139
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	36.435.795	38.324.492
hiervan > 5 jaar	24.395.469	25.626.962

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden.

De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

De verstrekte zekerheden voor de opgenomen lening bij BNG luiden als volgt:

- hypothecaire zekerheid op bedrijfsgebouwen en -terreinen;

Op de leningenportefeuille rusten gestelde zekerheden van het WFZ of via gemeentegarantie. Bij de diverse financiers zijn langlopende leningen onder borging van het WFZ afgesloten ten bedrage van in totaal € 28.760.522. Uit hoofde van de borging door het WFZ hebben deze leningen een direct opeisbare obligo van 3% van de pro resto geborgde schuld.

In 2016 is de lease verplichting opgenomen tegen een contante waarde op basis van 4% disconteringsvoet (2015: 4%).

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

10. Overige kortlopende schulden	2016	2015
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Schulden aan banken	-	1.860.245
Crediteuren	2.834.987	855.643
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	1.749.139	1.749.139
Belastingen en sociale premies	3.842.354	3.833.181
Schulden terzake pensioenen	897.146	917.821
Nog te betalen salarissen	-	64.485
Vakantiegeld	2.252.673	2.346.415
Vakantiedagen	1.943.788	1.887.732
Eindejaarsuitkering	3.656	-
Financieringsverschil Jeugd/For/Zra	7.189.450	-
Financieringsverschil ZVW	11.262.701	8.361.250
Vooruitontvangen bedragen	25.684	15.896
Nog te betalen kosten	6.078.063	5.440.196
Totaal overige kortlopende schulden	38.079.641	27.332.003

Toelichting:

De liquiditeitspositie van GGZ Friesland wordt nauwgezet gemonitord. De liquiditeitspositie is in 2016 verbeterd waardoor het mogelijk was om conform gemaakte afspraken de kredietfaciliteit bij de BNG per 1 juli 2016 met € 2 miljoen te verlagen; alsdan bedraagt de kredietfaciliteit bij de BNG € 16 miljoen.

De verstrekte zekerheden gelden tevens voor de opgenomen kredietfaciliteit in rekening-courant bij BNG en luiden als volgt:

- hypothecaire zekerheid op bedrijfsgebouwen en -terreinen.

In de de nog te betalen kosten zit een bedrag ad. € 190.600,- begrepen inzake afrekening FACT, welke een langlopend karakter heeft.

In 2016 zijn de overige kortlopende schulden met 10,7 miljoen euro gestegen. Dit wordt met name veroorzaakt door de financieringsverschillen ZVW en Jeugd/For/Zra

De financieringsverschillen zijn toegenomen met:

ZVW 2008-2016	2.901.451
Jeugd/Forensisch/Zra	7.189.450

11. Financiële instrumenten

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening geen gebruik van financiële instrumenten.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele/gedeelte van de looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

12. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het makro kader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZA) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2016 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op EUR 21.049 miljoen (prijsniveau 2015).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2016 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2016. GGZ Friesland is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2016.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Verloopoverzicht investeringsruimte trekkingsrechten	2016	2015
	€	€
Het verloop is als volgt weer te geven:		
Nog niet bestede investeringsruimte per 1 januari	26.008.140	25.115.653
Bij: indexering niet-bestede investeringsruimte	-21.066	251.157
Bij: investeringsruimte verslagjaar	640.811	641.330
Af: investeringen verslagjaar	-	-
Beschikbare investeringsruimte 31 december 2016	26.627.884	26.008.140

Lopende investeringsprojecten leggen het volgende beslag op de beschikbare investeringsruimte: 0

Toelichting:

De saldi investeringsruimten per ultimo 2016 en 2015 sluiten aan op nacalculatieformulier WLZ 2016. Er zijn geen gemelde lopende investeringsprojecten.

Overig niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan terzake van huur en operationele leasing.

De geleasede machines strekken tot zekerheid van de leaseverplichting. De operationele leasing wordt lineair over de leaseperiode in de resultatenrekening verwerkt.

Ultimo 2016 heeft de organisatie meerjarige huurverplichtingen van in totaal € 25.878.392

De looptijden van de diverse huurcontracten beslaan diverse perioden. Een aantal huurverplichtingen is aangegaan voor onbepaalde tijd.

Ultimo 2016 heeft de organisatie meerjarige leaseverplichtingen van in totaal € 1.981.202

De looptijden van de diverse leasecontracten beslaan diverse perioden van 2 maanden tot 84 maanden.

<i>Looptijd</i>	<i>< 1jr.</i>	<i>> 1 jr.en < 5 jr.</i>	<i>>5 jr.</i>
Huren	3.677.107	5.853.245	16.348.040
Leaseverplichting	486.262	1.024.011	470.929

Claims

Tegen de instelling zijn diverse claims ingediend die door haar worden betwist. Hoewel de afloop van deze geschillen niet met zekerheid kan worden voorspeld, wordt – mede op grond van ingewonnen juridisch advies – aangenomen dat deze geen materiële invloed van betekenis zullen hebben op de financiële positie.

5.1.7 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2016					
- aanschafwaarde	73.211.134	17.599.170	26.796.803	7.180.633	124.787.740
- cumulatieve afschrijvingen	32.286.720	12.331.583	19.609.092	486.914	64.714.309
Boekwaarde per 1 januari 2016	40.916.952	5.274.975	7.187.711	6.693.719	60.073.357
Mutaties in het boekjaar					
- investeringen	2.888.258	330.217	1.740.320	665.597	5.624.392
- afschrijvingen	2.055.859	907.984	2.453.138	276.737	5.693.718
- <i>desinvesteringen</i>					
aanschafwaarde	1.313.270	55.390		591.654	1.960.314
cumulatieve afschrijvingen	901.637	40.269			941.906
per saldo	411.633	15.121	-	591.654	1.018.408
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	420.766	-592.888	-712.818	-202.794	-1.087.734
Stand per 31 december 2016					
- aanschafwaarde	74.778.335	17.881.385	28.537.123	7.254.576	128.451.419
- cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-
- cumulatieve afschrijvingen	33.440.942	13.199.298	22.062.230	763.651	69.466.121
Boekwaarde per 31 december 2016	41.337.393	4.682.087	6.474.893	6.490.925	58.985.298

5.1.8 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Overige deelnemingen	Disagio Waarborgfonds Zorgsector	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	
Boekwaarde per 1 januari 2016	934	310.912	404.415	716.261
Resultaat deelnemingen	-58			-58
Deelneming Synaeda	1.000			1.000
Toename overige vorderingen			-13.505	-13.505
Afschrijving		-15.793		-15.793
Boekwaarde per 31 december 2016	1.876	295.119	390.910	687.905

BIJLAGE

5.1.9 Overzicht langlopende schulden ultimo 2016

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale loop- tijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2015	Nieuwe leningen in 2016	Aflossing in 2016	Restschuld 31 december 2016	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2016	Aflos- sings- wijze	Aflossing 2017	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
BNG	3-apr-95	4.537.802	25	onderhands	3,818%	907.561		181.512	726.049	-	5	lineair	181.512	gemeentegarantie
BNG	3-jun-95	3.403.352	25	onderhands	7,250%	680.671		136.134	544.537	-	5	lineair	136.134	gemeentegarantie
BNG	5-jul-94	2.268.901	30	onderhands	1,630%	680.667		75.630	605.037	226.887	9	lineair	75.630	gemeentegarantie
BNG	15-jan-96	1.134.451	25	onderhands	3,600%	272.268		45.378	226.890	-	6	lineair	45.378	gemeentegarantie
BNG	11-apr-02	3.000.000	16	onderhands	2,250%	550.000		200.000	350.000	-	2	lineair	200.000	waarborgfonds
BNG	24-dec-04	2.500.000	25	onderhands	3,970%	1.400.000		100.000	1.300.000	800.000	14	lineair	100.000	waarborgfonds
BNG	1-okt-07	2.500.000	25	onderhands	4,595%	1.700.000		100.000	1.600.000	1.100.000	17	lineair	100.000	waarborgfonds
BNG	18-mrt-03	3.000.000	30	onderhands	4,810%	1.800.000		100.000	1.700.000	1.200.000	18	lineair	100.000	waarborgfonds
BNG	15-apr-08	2.500.000	25	onderhands	4,615%	1.750.000		100.000	1.650.000	1.150.000	18	lineair	100.000	waarborgfonds
NWB	1-apr-11	10.918.600	27	onderhands	3,860%	9.131.920		397.040	8.734.880	6.749.680	22	lineair	397.040	waarborgfonds
BNG	3-dec-01	4.537.802	40	onderhands	5,240%	2.949.572		113.445	2.836.127	2.268.902	26	lineair	113.445	waarborgfonds
BNG	8-dec-05	6.000.000	39	onderhands	3,992%	6.000.000		-	6.000.000	6.000.000	30	einde loopt	-	waarborgfonds
BNG	8-dec-05	4.000.000	40	onderhands	3,891%	3.000.000		100.000	2.900.000	2.400.000	30	lineair	100.000	waarborgfonds
BNG	3-mei-06	4.000.000	40	onderhands	4,407%	3.100.000		100.000	3.000.000	2.500.000	31	lineair	100.000	waarborgfonds
Totaal						33.922.659	-	1.749.139	32.173.520	24.395.469			1.749.139	

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

5.1.10.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2016

SEGMENT ZVW	2016	2015
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten zorgprestaties	62.931.291	66.379.309
Som der bedrijfsopbrengsten	62.931.291	66.379.309
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	45.770.634	46.289.229
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	2.895.178	3.099.318
Overige bedrijfskosten	12.428.401	15.093.666
Som der bedrijfslasten	61.094.213	64.482.213
BEDRIJFSRESULTAAT	1.837.078	1.897.096
Financiële baten en lasten	-888.344	-940.009
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING	948.734	957.087
RESULTAATBESTEMMING	2016	2015
	€	€
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsreserve ZVW-WLZ	948.734	957.087
	948.734	957.087

Toelichting:

De bedrijfslasten alsmede de financiële baten en lasten zijn naar rato van de omzet bepaald.

5.1.10.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2016

SEGMENT WMO/Jeugd	2016	2015
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten zorgprestaties	30.070.198	30.592.219
Som der bedrijfsopbrengsten	30.070.198	30.592.219
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	21.870.392	21.333.308
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	1.383.391	1.428.382
Overige bedrijfskosten	5.938.611	6.956.215
Som der bedrijfslasten	29.192.395	29.717.905
BEDRIJFSRESULTAAT	877.803	874.314
Financiële baten en lasten	-424.474	-433.222
RESULTAAT BOEKJAAR	453.330	441.093
RESULTAATBESTEMMING	2016	2015
	€	€
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		
Toevoeging/(onttrekking):		
Algemene / overige reserves	453.330	441.093
	453.330	441.093

Toelichting:

De bedrijfslasten alsmede de financiële baten en lasten zijn naar rato van de omzet bepaald.

5.1.10.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2016

SEGMENT WLZ	2016	2015
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten zorgprestaties	12.306.893	15.176.663
Som der bedrijfsopbrengsten	12.306.893	15.176.663
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	8.950.941	10.583.359
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	566.183	708.614
Overige bedrijfskosten	2.430.508	3.450.947
Som der bedrijfslasten	11.947.633	14.742.920
BEDRIJFSRESULTAAT	359.260	433.743
Financiële baten en lasten	-173.725	-214.919
RESULTAAT BOEKJAAR	185.535	218.824
RESULTAATBESTEMMING	2016	2015
	€	€
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsreserve ZVW/WLZ	185.535	218.824
	185.535	218.824

Toelichting:

De bedrijfslasten alsmede de financiële baten en lasten zijn naar rato van de omzet bepaald.

5.1.10.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2016

SEGMENT OVERIGE	2016	2015
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten zorgprestaties	9.229.081	7.439.036
Subsidies	3.281.020	4.231.503
Overige bedrijfsopbrengsten	6.177.310	3.797.828
Som der bedrijfsopbrengsten	18.687.411	15.468.367
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	13.591.564	10.786.776
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	859.722	722.234
Overige bedrijfskosten	3.690.607	3.517.276
Som der bedrijfslasten	18.141.892	15.026.286
BEDRIJFSRESULTAAT	545.519	442.081
Financiële baten en lasten	-263.793	-219.050
RESULTAAT BOEKJAAR	281.726	223.031
RESULTAATBESTEMMING	2016	2015
	€	€
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		
Toevoeging/(onttrekking):		
Algemene / overige reserves	281.726	223.031
	281.726	223.031

Toelichting:

De bedrijfslasten alsmede de financiële baten en lasten zijn naar rato van de omzet bepaald.
Het segment overig bestaat uit justitie, kapitaalslasten, PGB, medische inlichtingen, ZRA AWBZ ZZP, ZRA ZVW DBC, Lithium, LGGZ en BGGZ.

5.1.10.2 AANSLUITING TOTAAL RESULTAAT MET RESULTAAT SEGMENTEN

Resultaat volgens gesegmenteerde resultatenrekeningen:	2016	2015
	€	€
SEGMENT ZVW	948.734	957.087
SEGMENT WMO/Jeugd	453.330	441.093
SEGMENT WLZ	185.535	218.824
SEGMENT OVERIGE	281.726	223.031
	1.869.325	1.840.035
Resultaat volgens resultatenrekening	1.869.325	1.840.035

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

BATEN	2016	2015
	€	€
13. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning		
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	62.931.291	66.379.309
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	12.306.893	15.176.663
Opbrengsten Jeugdwet	7.290.308	7.337.756
Opbrengsten Wmo	22.779.890	23.254.463
Opbrengsten Ministerie van Veiligheid en Justitie (forensische zorg; exclusief subsidies)	4.402.916	3.882.548
Overige zorgprestaties	4.826.165	3.556.488
Totaal	114.537.463	119.587.227

Toelichting:

In het verslagjaar heeft er een afbouw van productie plaatsgevonden, tevens zijn er minder contracten afgesloten en zijn er kortingen verleend.

14. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	2016	2015
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS (waaronder opleidingsfonds)	2.087.712	2.221.321
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	228.245	109.739
Overgangkap.last	965.063	1.549.275
Zorginfrastructuur	-	351.168
Totaal	3.281.020	4.231.503

Toelichting:

Voor GGZ Friesland was 2015 het laatste jaar waarop recht bestond op subsidie zorginfrastructuur.

15. Overige bedrijfsopbrengsten	2016	2015
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Overige dienstverlening:		
Opbrengsten winkels	376.272	147.292
Opbrengsten maaltijden en consumptie	114.044	102.966
Opbrengsten POH	2.152.252	1.924.235
Doorberekende salariskosten	913.921	798.660
Doorberekende huren	226.430	53.274
Opbrengsten verkoop activa	1.052.996	101.276
Overige opbrengsten	1.341.395	670.125
Totaal	6.177.310	3.797.828

Toelichting:

In 2016 is een stijging te zien van de overige opbrengsten door een groei van de POH inkomsten, opbrengst winkels en doorberekende salariskosten en huren. Ten opzichte van 2015 is er een stijging van de verkoop vaste activa i.v.m. o.a. verkoop Wilhelminaord. De POH inkomsten zijn gestegen door meer inzet en hogere tarieven.

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

LASTEN	2016	2015
	€	€
16. Personeelskosten		
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Lonen en salarissen	63.032.736	63.352.918
Sociale lasten	9.778.789	9.867.105
Pensioenpremies	5.318.336	5.707.144
Overige personeelskosten	5.066.364	3.015.124
Saldering dotatie en onttrekking voorziening reorganisatie	-187.377	-252.922
Saldering dotatie en onttrekking voorziening ambtsjubilea	158.685	65.648
Saldering dotatie en onttrekking voorziening LFB uren	627.703	667.049
Terugontvangen uitkeringen	-731.620	-926.097
Subtotaal	83.063.616	81.495.969
Personeel niet in loondienst	4.699.915	4.707.905
De Swaai	2.420.000	2.788.800
Totaal personeelskosten	90.183.531	88.992.673
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	1.299	1.412

Toelichting:

De gemiddelde formatie is in 2016 afgenomen met 113 FTE. Deze daling wordt met name veroorzaakt door de uitstroom naar Synaeda en uitloop van de reorganisatie.
Het gemiddelde ziekteverzuim over 2016 bedraagt 5,4% (2015:4,6%)

17. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	2016	2015
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Nacalculeerbare afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	1.565.590	1.651.587
Overige afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	3.857.104	4.058.460
- financiële vaste activa	5.043	5.043
- financial lease	276.737	243.457
Totaal afschrijvingen	5.704.474	5.958.547

Toelichting:

De afschrijvingslasten zijn gedaald ten opzichte van 2015 in verband met verkoop van diverse materiële vaste activa.

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

18. Overige bedrijfskosten	2016	2015
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	5.116.566	5.667.694
Algemene kosten	8.567.585	12.575.129
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	2.643.759	2.672.136
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	2.204.910	1.962.823
- Energiekosten gas	812.805	697.714
- Energiekosten stroom	427.587	501.847
- Energie transport en overig	509.274	496.119
Subtotaal	3.954.576	3.658.503
Huur en leasing	4.132.865	4.423.962
Dotaties en vrijval voorzieningen	72.776	20.680
Totaal overige bedrijfskosten	24.488.127	29.018.104

Toelichting:

De overige bedrijfskosten zijn ten opzichte van 2015 met € 4,5 miljoen afgenomen. Deze afname houdt voornamelijk verband met incidentele transitiekosten in 2015.

19. Financiële baten en lasten	2016	2015
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Rentebaten	-	17.447
Subtotaal financiële baten	-	17.447
Rentelasten	-1.414.413	-1.506.783
Bereidstelling provisie	-41.605	-41.673
Rentelasten financial lease	-278.467	-260.343
Borgingskosten	-15.793	-15.793
Resultaat deelnemingen	-58	-55
Subtotaal financiële lasten	-1.750.336	-1.824.647
Totaal financiële baten en lasten	-1.750.336	-1.807.200

Toelichting:

De rentelasten betreffen rente betaald voor langlopende geldleningen en zijn volledig nacalculeerbaar in het budget.

De borgingskosten waarborgfonds betreffen de afschrijving op geactiveerde disagio betaald over 5 leningen in 2005 t/m 2007.

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

LASTEN

20 Bezoldiging bestuurders

bedragen x € 1			
1	Naam	A. Jansen	W. Teer
2	Functiegegevens	Voorzitter RvB	Lid RvB
3	Aanvang en einde functievervulling 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
4	Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
5	Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
6	(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
7	Individueel WNT-maximum	179.000	179.000
8	Beloning	177.977	178.336
9	Belastbare onkostenvergoedingen	-	4.800
10	Beloningen betaalbaar op termijn	10.873	10.872
11	-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
	Totaal bezoldiging	188.850	194.008
Totaal bezoldiging		188.850	194.008

<u>Gegevens 2015</u>			
12	Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
13	Beloning	186.300	183.303
14	Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
15	Beloningen betaalbaar op termijn	10.768	10.747
	Totaal bezoldiging 2015	197.068	194.050

Bezoldiging toezichthouders

		T. Baas	Drs. M. Trompetter	P.F.E. Ketelaar	Drs. M.M.van Akkeren
1	Naam	Voorzitter	Lid	MSc Lid	Lid
2	Functiegegevens				
3	Aanvang en einde functievervulling 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
4	Individueel WNT-maximum	26.850	17.900	17.900	17.900
5	Beloning	20.025	13.350	10.000	13.350
6	Belastbare onkostenvergoedingen	-	547	-	-
7	Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
	Subtotaal	20.025	13.897	10.000	13.350
8	-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-
	Totaal				
Totaal bezoldiging		20.025	13.897	10.000	13.350

<u>Gegevens 2015</u>					
9	Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
10	Beloning	20.025	13.350	10.000	13.350
11	Belastbare onkostenvergoedingen	-	635	-	-
12	Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
	Totaal bezoldiging 2015	20.025	13.985	10.000	13.350

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

Bezoldiging toezichthouders (vervolg)				
	Drs. J. Zwartsenburg	T.L. Enninga MSc	W.Wieling	Ir. H. Rijnhart
	Lid	Lid	Lid	Lid
1 Naam				
2 Functiegegevens				
3 Aanvang en einde functievervulling 2016	1/1 - 31/3	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	15/11 - 31/12
4 Individueel WNT-maximum	17.900	17.900	17.900	2.305
5 Beloning	3.337	13.350	13.350	1.669
6 Belastbare onkostenvergoedingen	-	486	-	68
7 Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
Subtotaal	3.337	13.836	13.350	1.737
8 -/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	3.337	13.836	13.350	1.737
Gegevens 2015				
9 Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	n.v.t.
10 Beloning	13.350	13.350	13.350	-
11 Belastbare onkostenvergoedingen	-	443	-	-
12 Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2015	13.350	13.793	13.350	-
Bezoldiging niet-topfunctionarissen				
	Geneesheer Directeur	Psychiater	Psychiater /Manager	
1 Functionaris (functienaam)				
2 Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	
3 Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0	
4 WNT-drempelbedrag bezoldiging 2016	179.000	179.000	179.000	
5 Beloning	170.697	186.536	193.047	
6 Belastbare onkostenvergoedingen	63	104	-	
7 Beloningen betaalbaar op termijn	10.885	10.917	11.327	
Totaal bezoldiging	181.645	197.557	204.374	
Gegevens 2015				
8 Functie(s) in 2015	Geneesheer Directeur	Psychiater	Psychiater /Manager	
9 Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/9 - 31/12	
10 Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1,0	1,0	1,0	
11 Beloning	168.338	177.910	53.041	
12 Belastbare onkostenvergoedingen	-	55	-	
13 Beloningen betaalbaar op termijn	10.736	12.599	3.502	
Totaal bezoldiging 2015	179.074	190.564	56.543	

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

Bezoldiging niet-topfunctionarissen (vervolg)

	Psychiater /Manager	Psychiater
1 Functionaris (functienaam)	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
2 Aanvang en einde functievervulling in 2016		
3 Omvang dienstverband (in fte)	1,0	0,2
4 WNT-drempelbedrag bezoldiging16	179.000	33.043
5 Beloning	167.288	32.832
6 Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
7 Beloningen betaalbaar op termijn	13.807	1.951
Totaal bezoldiging	181.095	34.783
Gegevens 2015		
8 Functie(s) in 2015	Psychiater /Manager	Psychiater
9 Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
10 Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1,0	1,0
11 Beloning	158.497	127.850
12 Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
13 Beloningen betaalbaar op termijn	11.228	10.624
Totaal bezoldiging 2015	169.725	138.474

Motivatie overschrijding van de maximale bezoldiging:

De Raad van Bestuur heeft in juni 2015 besloten zich reeds te richten op de WNT 2-norm ondanks het voor hen geldende overgangsrecht en wel met ingang van 1 juni 2015. De keuze om per 1 juni 2015 de bezoldiging aan te passen naar de WNT 2 norm is op eigen initiatief van de Raad van Bestuur gemaakt.

In 2016 is voor de Raad van Bestuur de klassenindeling V van toepassing. Dit betreft de hoogste klasse, welke vastgesteld is door de Raad van Toezicht op 24 oktober 2016. De klassenindeling 2016 is herleidt via punten naar klassen. Het totaal aantal punten bedraagt 12, hetgeen leidt tot klassenindeling V. Het betreffende bezoldigingsmaximum bij deze klasse bedraagt € 179.000.

In 2016 komt de Raad van Bestuur boven de norm van 2016 van € 179.000 uit, maar zij vallen nog onder het overgangsrecht. Oorzaak van de overschrijding is de snellere daling van de maximale bezoldiging in vergelijking met de afname van de bezoldiging van de RVB. De maximale bezoldiging is gedaald van € 203.728 in 2015 naar € 179.000 in 2016. Voor 2017 zal de Raad van Bestuur ondanks het dan nog geldende overgangsrecht wel voldoen aan de norm.

In 2016 was er een overschrijding van de maximale bezoldiging van de overige functionarissen, te weten: geneesheer directeur, psychiater en/of manager behandelzaken. Echter dit betreft een afspraak waarbij de geneeskundig directeur de afspraken volgt die in de cao gemaakt zijn. In 2016 was er een overschrijding van de maximale bezoldiging van de psychiaters / manager behandelzaken. Dit is veroorzaakt doordat de beloning van deze functionarissen conform CAO is, de beloning onderhevig is aan CAO verhogingen en toeslagen op het salaris conform CAO is.

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

21. Honoraria accountant	2016	2015
	€	€
De honoraria van de accountant over 2016 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	188.433	177.987
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	42.639	57.263
3 Fiscale advisering	-	-
4 Niet-controlediensten	10.000	37.796
Totaal honoraria accountant	241.072	273.046

Toelichting:

De accountantskosten zijn gebaseerd op basis van het factuurstelsel.

In 2015 waren de accountantskosten hoger door extra inzet in verband met nieuwe financieringsvormen en complexiteit van de omzet.

22. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 20.

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting GGZ Friesland heeft de jaarrekening 2016 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 22 mei 2017.

De raad van toezicht van de Stichting GGZ Friesland heeft de jaarrekening 2016 goedgekeurd in de vergadering van 22 mei 2017.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

W.G. _____
A. Jansen

W.G. _____
T. Baas

W.G. _____
M.M. van Akkeren

W.G. _____
Ir. H. Rijnhart

W.G. _____
W. Wieling

W.G. _____
M.Trompetter

W.G. _____
P.E.F. Ketelaar

W.G. _____
T.L. Enninga

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald dat het behaalde resultaat ter beschikking staat van het collectief gefinancierd vermogen.

5.2.2 Nevenvestigingen

Stichting GGZ Friesland heeft geen nevenvestigingen.

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

